

Opgave Vergiliuswedstrijd 2020-2021

Vergilius, *Aeneis* 9, 280-302

Inleiding

Onbarmhartige strijders en hun moeders

In het schoolcurriculum is zang 9 ongetwijfeld één van de minst gelezen boeken uit Vergilius' epos. Daar zijn goede redenen voor. In bloedstollend gruwelijke passages spat het geweld haast van elke bladzijde. "Mijn hart verlangt naar strijd, het kan niet langer wachten / om iets groots te verrichten, het is met rust niet tevreden" (*Aen.* 9, 186-187, vert. P. Schrijvers).

In afwezigheid van Aeneas belegert de Italiër Rutulus met zijn manschappen het Trojaanse scheepskamp. De verwijzing naar de Ilias is dubbel: de Trojanen worden opnieuw belegerd, maar enkele van hun manschappen wagen ook een nachtelijke expeditie uit hun kamp, zoals de Grieken Diomedes en Odysseus dat deden in de tiende zang van de Ilias.

Initiatiefnemer van de Trojaanse expeditie is Nisus, die zich laat begeleiden door zijn jeugdige vriend Euryalus. Het innige vriendenpaar Nisus-Euryalus weerspiegelt het homerische duo Achilles en Patroclus. Hun nachtelijke aanval is driest en ongenadig. Maar beiden bekopen ze hun overmoed met de dood. Nu is het de beurt aan Turnus om uit te blinken in ongenadige heldenmoed. Hij dringt het Trojaanse scheepskamp binnen, en velt in zijn eentje vele grote Trojanen. Maar uiteindelijk moet ook hij afdruipe – het kamp is nog steeds niet veroverd.

In verzen 280 tot 302 toont de jonge, mooie en drieste strijder Euryalus zijn kwetsbare kant. In een aangrijpende rede smeekt hij, voor hij de aanval begint, de jeugdige Iulus om goed voor zijn moeder te zorgen, mocht hem iets overkomen. Als vluchteling was de vrouw mee met haar zoon uit Troje vertrokken.

Euryalus zal nooit meer terugkeren van zijn expeditie, en zijn moeder wordt geconfronteerd met het beeld van het hoofd van haar zoon, geprikt aan een lans van de manschappen van Turnus. "Kind als je bent, bemoei je verder niet met de oorlog!" (*Aen.* 9, 656) is een raad die Apollo aan de jonge Iulus geeft. Wellicht had Euryalus' moeder hetzelfde advies aan haar zoon willen geven. Tevergeefs ....

Tekst (Oxford Classical Texts, ed. R. A. B. Mynors)

(...) contra quem talia fatur	280
Euryalus: "me nulla dies tam fortibus ausis dissimilem arguerit; tantum fortuna secunda haud adversa cadat. Sed te super omnia dona unum oro: genetrix Priami de gente vetusta est mihi, quam miseram tenuit non Ilia tellus	285
mecum excedentem, non moenia regis Acestae. Hanc ego nunc ignaram huius quodcumque pericli inque salutatam linquo (nox et tua testis dextera), quod nequeam lacrimas perferre parentis. At tu, oro, solare inopem et succurre relictæ	290
Hanc sine me spem ferre tui, audentior ibo in casus omnis." Percussa mente dedere Dardanidae lacrimas, ante omnis pulcher Iulus, atque animum patriae strinxit pietatis imago. Tum sic effatur:	295
"Sponde digna tuis ingentibus omnia coeptis. Namque erit ista mihi genetrix nomenque Creusae solum defuerit, nec partum gratia talem parva manet. Casus factum quicumque sequentur, per caput hoc iuro, per quod pater ante solebat	300
quae tibi polliceor reduci rebusque secundis, haec eadem matricum tuarum generumque manebunt."	